

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio III. Utrùm Essentia Divina concurrat ad sui visionem per se primariò
secundùm omnes suas perfectiones: an solùm secundùm aliquas ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

62. Respondeo negando sequelam, licet enim Essentia divina non concurrat ut applicata à Voluntate divina, adhuc Visio Beata non erit infinita; siquidem ex simultanea conjunctione cum intellectu creato, & lumine gloriæ finitæ virtutis limitatur ad non concurrendū secundum totam suam intelligibilitatem, sed secundum finitam, & limitatam, sicque limitatum effectum, seu Visionem finitam producit; nam quando plures causæ diversæ rationis concurrunt ad eundem effectum producendum, potentior limitari solet ab imperfectiori, ita ut effectus sequatur deteriolem partem suæ causæ. Patet primò in conclusione deducta ex duabus præmissis etherogeneis inæqualibus in perfectione, quarum deteriolem sequitur, ut alibi diximus in Logica. Secundò in duobus cernentibus idem objectum ex eadem distantia, & per speciem impressam æqualis intensiois, quorum unus si habeat visum acutum, & alter illum habeat obtusum, visio necessariò evadet inæqualis, & representatio speciei limitabitur juxta proportionem luminis naturalis; ergo ita similiter fiet in concursu Essentiæ divinæ ex conjunctione cum intellectu creato, & lumine gloriæ finitæ virtutis, quale est illud, quod de facto datur ad videndum Deum.

63. Inferes: Ergo saltem de potentia Dei absoluta poterit Essentia divina concurrere ad Visionem Beatam dependentem ab applicatione libera immediata, & directa Voluntatis divinæ. Respondeo concedendo illationem ob easdem rationes cum proportionem applicatas, quibus infra idem probabimus de concursu ejusdem Essentiæ divinæ ad producendam speciem impressam.

SECTIO III.

Utrum Essentia Divina concurrat ad sui visionem per se primariò secundum omnes suas perfectiones: an solum secundum aliquas?

64. **C**UM Perfectiones Divinæ aliæ sint absolutæ, quales sunt Misericordia, Justitia, & alia Attributa; aliæ verò sint relativæ, quales sunt Relationes Personales, sive constituentes Personas, de omnibus hæc est præsens quaestio. Prima sententia asserit, Essentiam divinam concurrere per se primariò ad sui visionem, non secundum omnes suas perfectiones, etiam absolutas, sed tantum secundum aliquas determinatas, nempe secundum solam Voluntatem, & Omnipotentiam. Ita Scot. quodlib. quaest. 14. art. 2. & cum eo alii Scotista supra citati num. 39. Hujus tamen sententiæ fundamenta ibidem proposuimus & satis rejecimus.

65. Secunda sententia est aliquorum affirmantium, Essentiam divinam concurrere primariò ad sui visionem, aut solum quâ intellectio actualis: aut quâ est infinita simpliciter. Hæc tribui potest Authoribus, qui docent Essentiam divinam in ratione Deitatis per se primariò constitui, aut per rationem intellectiois actualis: aut per rationem infinitatis simpliciter.

66. Fundantur, quia Natura, sive Essentia divina concurrat per se immediatè ad sui visionem quâ Natura est, ut supra diximus; sed in ratione Natu-

ra constituitur, aut per intellectioem actualem: aut per infinitatem simpliciter; ergo aliqua earum per se primò concurrat ad sui visionem. Respondeo primò negando minorem: jam enim diximus in Met. tract. 1. d. 3. à num. 739. Naturam divinam constitui per Aseitatem metaphysicè; physicè autem à parte rei per existentiam perfectissimam per se subsistentem in omni genere, prout ibidem diximus num. 660. Respondeo secundò, dato quod Natura divina per illa prædicata ultimò constitueretur, non tamen adequatè, sicque deberet concurrere ad sui visionem etiam secundum alias perfectiones absolutas saltem communiores, quæ etiam in ipsâ ratione Naturæ includerentur.

Tertia sententia, quam sequimur docet, Essentiam divinam concurrere per se primariò ad sui visionem secundum perfectiones absolutas, non autem secundum relativæ. Ita P. Sgar. lib. 2. de Arnes qui asserunt, perfectiones relativæ in Deo non pertinere ad objectum primarium Visionis beatæ, quos infra citabimus d. 5. num. 12.

68. Probatur 1. pars primò, quia Essentia divina concurrat per se primariò ad sui visionem, quâ Natura est, ut supra diximus; idque non ut à nobis. cap. 12. num. 23. & 24. P. Molin. 1. part. quest. 12. art. 8. d. 4. Conclus. 3. & citari possunt omnes concipiuntur, sed ut est in re ipsa; sed prout sic per se primò constituitur in ratione naturæ per omnes suas perfectiones absolutas, ut diximus in Metaphysica loco à nobis citato; ergo secundum omnes concurrat per se primò ad sui visionem.

69. Probatur secundò, quia objecta creata secundum omnes perfectiones sibi essentielles concurrunt per se primò ad sui cognitionem habitam sive immediatè, si sint ex se proportionata, ut sunt Angelus, & anima separata respectu cognitionis sui ipsius; sive mediante specie à se emissâ, quando talia non sunt; sed perfectiones absolutæ sunt veluti partes essentielles Essentiæ divinæ; ergo secundum omnes per se primò concurrat ad sui visionem.

70. Probatur 2. pars primò, quia Essentia divina ad Visionem Increatam Patris (idemque de cæteris Personis,) non concurrat nostro concipiendi modo secundum perfectiones relativæ. Personarum primariò, sed satis est, quod secundum illas concurrat secundariò, & quatenus eminenter continentur in Essentia; ergo eodem modo concurrat re ipsa ad Visionem beatam creatam.

71. Secundò, quia Relationes divinæ eminenter continentur in Essentia divina; ergo satis est concursus primarius, & immediatus Essentiæ divinæ, ut illæ videantur à Beato. Tertiò, quia si Relationes in Deo per se immediatè, & primariò concurrerent ad Visionem beatam creatam, posset earum qualibet, quantum est ex se, sine aliâ concurrere ad sui visionem; sed hoc non est dicendum; alioqui jam opera Trinitatis ad extra non essent indivisa, quod est contra Theologos & Sanctos Patres; ergo &c. Quartò, quia sequeretur, posse effectum creatum, qualis est Visio beata pendere à Deo, quatenus Trinus est consequenterque ex illius cognitione comprehensiva posse evidenter cognosci Mysterium Trinitatis; hoc autem in Materia de Trinitate negari solet; ergo & illud, ex quo sequitur.

72. Quintò, quia Relationes divinæ quoad nostrum modum concipiendi sunt posteriores Essentiâ, ut potè à quâ, ut à radice procedunt; ergo posterius ad Visionem beatam concurrunt; consequenterque mediante Essentiâ, Sextò, quia Relationes & substantiæ

stantia, ut tales non sunt activae, ut constat ex relationibus, & subsistentiis creatis; ergo falsum est, Relationes divinas concurrere activae ad visionem beatam; consequenterque ad illam per se primario concurrere.

73. Oppositum tenent aliqui Recentiores cum P. Gil. tom. 2. tract. 7. cap. 1. num. 5. Pro quibus: Obijcies 1. Ideo Essentia divina non concurreret per se primo ad Visionem beatam secundum perfectiones relativas, aut quia ex tali concursu aliquod sequeretur absurdum: aut quia illae de se efficaciam non habent ad concurrendum effectivè in ratione formae intelligibilis: aut quia satis est immediatus concursus Essentiae, in qua eminenter continentur, ut ipsae ab intellectu Beati perfecte videantur: Non primum; non enim apparet quid absurdi sequatur: Non secundum; neque enim Relationibus divinis, quae sunt substantiae perfectissimae, negari debet perfectio, quae formis creatis, etiam minimae entitatis, conceditur à Philosophis; concursus autem intentionalis ad sui cognitionem primario, & per se conceditur entibus de se inefficacibus ad actiones reales, ut coloribus: Non tertium, neque enim concursus immediatus Essentiae satis est, ut Beatus ipsas Relationes perfecte videat; ergo &c. Respondeo negando minorem quoad ultimam partem; satis enim est immediatus concursus Essentiae, in qua ipsae relationes eminenter continentur ad perfectam earum cognitionem.

74. Instabis: Concursus immediatus illius, quod aliud eminenter continet, non sufficit ut illud intuitivè cognoscatur, nisi ad summum quando contentum in illo continetur, ut in causa infinite perfecta; sed Relationes divinae non continentur in Essentia, ut in causa; ergo &c. Respondeo negando majorem: satis enim est, quod in illo continentur, ut in radice; sic autem continentur Relationes divinae in Essentia.

75. Obijcies 2. Relationes divinae sunt formae aequè intelligibiles in actu, & aequè praesentes intellectui creato Beati, atque sunt perfectiones essentielles, & attributales absolutae; sed haec concurrunt ad sui visionem per se primo, necessario, & independenter ab applicatione Voluntatis divinae; ergo etiam sic concurrent perfectiones Relativae. Respondeo negando majorem: perfectiones enim absolutae, cum integrent Essentiam in ratione Naturae, prout supra diximus, sub qua ratione Essentia per se primo concurrat ad sui visionem, etiam ipsae perfectiones absolutae sic cum illa concurrunt ad sui visionem, quod aliter est in perfectionibus Relativis, ut ex dictis constat.

76. Obijcies 3. Quando in una, eademque natura reperiuntur plures rationes virtute distinctae aequè capaces alicujus effectus, aut causalitatis exercendae, impossibile est, talem effectum, aut causalitatem ab una illarum exerceri per se primo, quin etiam per se primo ab omnibus exerceatur; sed Relationes divinae solum virtualiter distinguuntur ab Essentia, ceterisque perfectionibus absolutis, quae per se primo concurrunt ad sui visionem, ipsaeque Relationes non sunt incapaces concursus effectivi in ratione formae intelligibilis; ergo per se primo illum exercent, sicut Essentia, aliaeque perfectiones absolutae. Respondeo negando minorem quoad ultimam partem; Relationes enim divinae solum sunt capaces concursus effectivi mediatum, & secundarii ratione Essentiae ad sui visionem, ut patet ex dictis; sicut tales sunt in ordine ad effectus ad extra, ad quos Deus solum immediate, & per se primo concurrat, ut Unus. & non ut Trinus est, alioquin illius opera ad extra esset divisa.

77. Obijcies 4. Nobilior concurrendi modus concedendus est divinis Relationibus, nisi inde aliquod sequatur incommodum; sed nobilior modus concurrendi est per se primo concurrere, quam ratione alterius, in quo contineatur; & in eo, quod hic modus concurrendi concedatur Relationibus divinis respectu Visionis Beatae, nullum apparet incommodum; ergo &c. Respondeo majorem esse veram, si loquamur de nobiliori modo concurrendi Relationibus divinis connaturaliter debito; talis autem non est modus concurrendi per se primo, qui solum est proprius Essentiae, cujus ratione ipsae Relationes tantum concurrunt, sicque solum secundario, & mediate, ut patet ex dictis.

SECTIO IV.

Utrum possibilis sit species impressa intuitiva Deitatis?

78. **R**ESPONSUS hanc quaestio, cum ad utrumque jam forum tam Theologicum, quam Philosophicum spectet, quia prius in me Philosophum judicem incidit, late à me decisa est in Logica tract. 3. d. 3. num. 46. & 60. ne tamen Theologus conquaratur, habeantque repetita leporem, eam iterum novitate aliqua perstringam.

79. Prima sententia asserit dari in Beatis de facto speciem impressam divinae Essentiae. Ita P. Vasq. 1. p. d. 43. cap. 7. Theodor. Smising. tr. 2. de Deo, Uno d. 6. num. 69. & videtur concedere Aureol. quodlib. 8. art. 2. probabilemque judicat Richard. in 3. dist. 14. art. 1. q. 3. Probatur primo ex P. Valq. cit. quia in omnium sententia infunditur Beatis lumen gloriae, ut comprincipium Visionis Beatae; sed tale lumen est species impressa Essentiae divinae: tum quia D. Thom. 1. p. q. 12. art. 2. & 3. contra gent. cap. 54. appellat lumen gloriae similitudinem Dei, quod est proprium speciei: tum etiam, quia lumen gloriae ita determinat intellectum Beati ad videndum Deum, ut nullo alio superaddito ipsum sufficienter determinet, quod est munus speciei impressae; ergo &c.

80. Respondeo argumentum solum concludere, lumen gloriae esse aliquo modo principium Visionis Beatae, ut infra dicemus, non tamen quod tale sit per modum speciei; ad hoc enim opus erat, ut esset principium per modum exprimentis, & producentis objectum intra ipsam potentiam cognoscentis. Unde D. Thom. solum appellat illud similitudinem Dei quatenus cum intellectu concurrat ad Visionem Beatam, quae est similitudo intentionalis Dei; in qua etiam ratione concurrendi determinat etiam potentiam habendo se ex parte illius, non autem objecti, quod necessarium erat, ut haberet rationem speciei. Addo D. Thom. non loqui de similitudine intentionali, id est specie impressa, quam negat, sed late de reali quatenus omnis effectus est similitudo Dei, quem refert, ut ejus participatio.

81. Probatur secundo cum Aureol. quia Deus videtur à Beatis per similitudinem creatam, qualis est actus intelligendi; sed intelligere formaliter est ipsa receptio speciei; siquidem ex Philosopho lib. 3. de Anima, intelligere est quoddam pati; non autem sic esset, si in alio, quam in ipsa receptione speciei formaliter consisteret; ergo lumen gloriae, quod in intellectu Beati recipitur habet rationem